

PLÁN VYUŽÍVANIA

LOŽISKA NEVYHRADENÉHO NERASTU ŠTRKOPIESKOV HOLIŠA - KRUTKOVA PUSTATINA

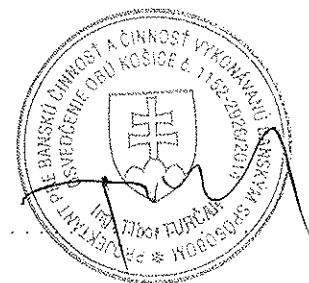
na roky 2020 - 2030

časť

DOKUMENTÁCIA KU NÁVRHU NA VYDANIE
ÚZEMNÉHO ROZHODNUTIA - ROZHODNUTIA O VYUŽITÍ ÚZEMIA

Vypracoval: Ing. Tibor TURČAN
odborne spôsobilý projektant
pre banskú činnosť a činnosť vykonávanú bankským spôsobom

Schválil: Ing. Milan MRVA

Ing. Pavol MRVA
KOLEK
Letná 1, 984 01 Lučenec
IČO: 35131144 IČ DPH: SK1020570537

Lučenec 10/2019

1. Textová časť

ÚVOD	....	3
LOKALIZÁCIA A ŠPECIFIKÁCIA POZEMKOV NA VYDANIE ROZHODNUTIA O VYUŽITÍ ÚZEMIA	....	3
Lokalizácia a špecifikácia pozemkov	....	3
Posudenie množstva geologických zásob	..	4
ÚDAJE O SÚLADE NÁVRHU S ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU	....	4
DÔVODY, SPÔSOB, ROZSAH A DÔSLEDKY NOVÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA	....	5
Spôsob využitia územia	....	5
Údaje o prevádzke vrátane základných technických a technologických parametrov	....	6
Údaje o vplyvoch na dopravu	....	7
Rozsah využitia územia	....	7
Dôsledky využitia územia	....	7
SPÔSOB NEŠKODNÉHO ODVÁDZANIA POVRCHOVÝCH VÔD A OCHRANY PODZEMNÝCH VÔD	....	8
PREDPOKLADANÉ NAPOJENIE NA SIETE A ZARIADENIA TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA	....	9
DOTKNUTÉ OCHRANNÉ PÁSMA ALEBO CHRÁNENÉ ÚZEMIA	....	9
Veľkoplošné chránené územia	....	9
Maloplošné chránené územia	....	9
Chránené vtáčie územia (CHVÚ)	....	9
Územia európskeho významu	....	10
Kultúrnohistorické hodnoty územia	....	10
DÔSLEDKY DOBÝVANIA A EKOLOGICKÉ VPLYVY	....	10
Celkové vplyvy na prostredie	....	10
Vplyvy na pôdu	....	11
Zdroje znečistenia ovzdušia a ochrana ovzdušia	....	12
Vplyvy na vodné pomery	....	12
Nakladanie s odpadmi	....	13
Vznik ťažobného odpadu	....	14
Zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu	....	14
Pravdepodobnosť účinkov na zdravie obyvateľstva	....	15
Celkové znečisťovanie alebo znehodnocovanie prostredia	....	15
Relatívny dostatok, kvalita a regeneračné schopnosti prírodných zdrojov	....	16
Únosnosť prírodného prostredia	....	16
BEZPEČNOSŤ PREVÁDZKY A OCHRANA ZDRAVIA	....	17
ZABEZPEČENIE POŽIADAVIEK VYPLÝVAJÚCICH Z ROZHODNUTÍ ORGÁNOV A A DOHÔD S ORGÁNAMI A ORGANIZÁCIAMI, KTORÝM PATRÍ ICH OCHRANA	....	17
Potreba posudzovania vplyvov na ŽP	....	17

2. Grafická časť

1. Výrez základnej mapy - prehľadná poloha ložiska v širších súvislostiach
2. Výrez katastrálnej mapy - prehľadná situácia parciel dotknutých zámerom
3. Prehľadná poloha ložiska na podklade satelitnej situácie
4. Orientačné situovanie ťažobných jam - kaziet

ÚVOD

Účelom je dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu - štrkopiesku pre stavebné účely, riešené formou činnosti vykonávanej banským spôsobom podľa Plánu využívania:

- predpokladaný objem ročnej ťažby suroviny na úrovni do 100 000 t,
- z celkovej plochy do 5 ha.

Záujmové územie sa nachádza v juhozápadnej časti katastra obce Holiša, medzi obcami Holiša a Trebeľovce, mimo súčasných hraníc ich zastavaného územia.

Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu - štrkopiesku bude riešené **formou činnosti vykonávanej banským spôsobom** podľa Plánu využívania na roky 2020 - 2030. Použitelnosť výrobkov a očakávaný dopyt v spojitosti s rozvojom infraštruktúry reálne predpokladá objem ročnej ťažby suroviny v nasledujúcom období na úrovni do 100 000 t/rok.

Cieľom navrhovaných prác je zabezpečenie povrchovej ťažby na ložisku štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina. Nakoľko v zmysle ustanovení § 7 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších zmien a doplnení je ložisko nevyhradeného nerastu súčasťou pozemku, po dohode s vlastníkmi predmetných pozemkov týmto predkladáme dokumentáciu ku návrhu na vydanie územného rozhodnutia - rozhodnutia o využití územia.

LOKALIZÁCIA A ŠPECIFIKÁCIA POZEMKOV NA VYDANIE ROZHODNUTIA O VYUŽITÍ ÚZEMIA

Lokalizácia a špecifikácia pozemkov

Ložisko štrkopieskov sa nachádza a činnosť sa bude vykonávať v Banskobystrickom kraji (BC 6), okrese Lučenec (kód okresu 606), katastri obce Holiša (kód obce 511439), situované je cca 1,8 km juhozápadne od obce Holiša resp. cca 1,0 km severovýchodne od miestnej časti Lazy obce Trebeľovce.

Komunikačne je ložisko prístupné cez existujúcu asfaltovú prístupovú komunikáciu od rekreačno-športového areálu priamo z cesty I. triedy 1/71, vzdialenosť cca 300 m. Situácia je zrejmá z grafických príloh č. 1, 2 a 3 s vyznačením hraníc pre činnosť vykonávanú banským spôsobom.

Navrhovateľ je vlastníkom pozemku (list vlastníctva 523), ktorý je predmetom pripravovaného zámeru. Ďalšie vstupné údaje možno špecifikovať:

- zámer pre ťažbu je situovaný v katastrálnom území obce Holiša (816850),
- **novovytvorená parcela 635/23 - s výmerou 49 833 m², registra KN-C,**
- odčlenením z pôvodnej parcely 635/5 (105 099 m²), registra KN-C,
- podľa geometrického plánu č. 36626040-62/2019, overeným katastrálnym odborom OÚ Lučenec,
- druh pozemkov "trvalý trávny porast", s predpokladom pre dočasné vyňatie, situácia je zrejmá z výrezu katastrálnej mapy s vyznačením hraníc parcely pre činnosť vykonávanú banským spôsobom (grafická príloha č. 2).
- parcelné čísla susedných pozemkov: 635/5 registra C-KN,
- parcelné čísla susedných stavieb: nie sú evidované žiadne stavby,
- parcelné čísla pozemkov pre prístup: 661 registra C-KN v KÚ Holiša.

Z hľadiska posúdenia začlenenia predmetných parciel do územia pre rozhodnutie o využití územia je potrebné uviesť:

- záujmové územie je charakteristické výskytom - ložiskovým nahromadením štrkopieskov v údolnej nive rieky Ipel ako štrkovité kvartérne sedimenty. Možnosť povrchovej ťažby na ložisku a umiestnenie ťažobne je dané geologickým výskytom štrkopiesku ako nerastnej suroviny, vychádza z tvaru ložiskového telesa, morfológie okolitého terénu a realizovateľnosti mimo ochrannej hrádze rieky Ipel, cieľom zámeru je ťažba štrkopieskov pre stavebné účely, prípadne ich úprava v súvislosti s dobývaním,
- zámer je umiestnený v dostatočnej vzdialenosti od obytných zón najbližších obcí - cca 1,8 km juhozápadne od obce Holiša, resp. cca 1,0 km severovýchodne od miestnej časti Lazy obce Trebeľovce - činnosť nebude významne zafažovať hlukové a imisné pomery dotknutých obcí a ich najbližších obytných zón. Z hľadiska vplyvu na obytnú zástavbu sa teda jedná o optimálnu polohu. Záujmové územie pred-

stavuje svojim množstvom štrkopieskov, vhodnými technologickými vlastnosťami, optimálnou dopravnou vzdialenosťou a bezproblémovou dopravnou prístupnosťou veľmi zaujímavý zdroj pre ťažbu materiálu pre stavebné účely.

- dlhodobý zdroj prírodnej suroviny pre stavebný priemysel.
- zámer ťažby štrkopieskov je povrchové dobývanie, ktoré bude riešené tak, aby narušenie scenérie bolo minimálne vnímateľné od obytných zón obcí Holiša a Trebeľovce, a aj od vodného toku Iplľa. Ťažobnou činnosťou budú z horninového prostredia odoberané štrkopiesky, pričom bude dočasne dochádzať k zmenšovaniu plôch poľnohospodárskej pôdy a vytváraniu nových vodných plôch v ťažobných jamách.
- technológia pre povrchovú ťažobňu vytvára možnosti plynulej rekulivácie,
- po ukončení ťažby v ťažobnom priestore bude plocha upravená v súlade s navrhovanými opatreniami na zmiernenie nepriaznivých vplyvov na životné prostredie podľa Plánu likvidácie vyraženej časti ložiska štrkopieskov v súlade s požiadavkami odbornej organizácie ochrany prírody a krajiny - Štátnej ochrany prírody SR, Správa chránenej krajinej oblasti Cerová vrchovina a schválené po vyjadrení sa príslušných orgánov štátnej správy, hlavne starostlivosti o životné prostredie.

Posúdenie množstva geologických zásob

Za účelom výpočtu objemu štrkopiesku a skrývky bolo dotknuté územie rozdelené na 4 kazety - ťažobné jamy, podľa predpokladaného postupu dobývania, konkrétne bude ťažba realizovaná podľa skutočných bansko-geologických podmienok (grafická príloha č. 4). Pre jednotlivé bloky boli použité priemerné hrúbky skrývky aj štrkopieskov, ktoré boli následne prepočítané plochou blokov. Podľa doterajších skúseností z ťažby na obdobných ložiskách bolo overené, že so vzdialenosťou od brehov Iplľa stúpa hrúbka skrývky a klesá hrúbka štrkopieskov, sporadické sú výskyty zahlinených medzivrstiev.

Pre potreby vypracovania tejto dokumentácie považujeme geologické pomery za jednoduché a sú k dispozícii poznatky o úložných pomeroch, hydrogeologickej charakteristike ložiska, úžitkových a škodlivých zložkách z vrtanej studne realizovanej pre neďaleký multifunkčný športový areál.

Poznatky o ložisku možno zosumarizovať nasledovne:

- kvalifikovaným odhadom vypočítané dobývateľné zásoby v rozsahu
= **množstvo zásob 124 - 150 tis. m³ resp. cca 223 - 270 kt štrkopieskov**, ktoré sú oproti geologickým zásobám redukované o zásoby viazané zemníkoch a ochranných pásmach okolo hraníc parciel pozemkov. Predmetom uvedeného výpočtu neboli geologické zásoby, ktoré zahŕňajú aj zásoby viazané v ochranných pilieroch:
- štrkopiesky z ložiska Holiša - Krutkova pustatina sú svojimi vlastnosťami vhodné najmä ako kamenivo do betónov. Podľa dostupných skúšok spĺňajú stavebné normy pre *Kamenivo do betónu* (EN 12620: 2002) a *Kamenivo do nestmelených a hydraulicky stmelených materiálov používaných v inžinierskom staviteľstve a pri výstavbe ciest* (EN 13242: 2002).

ÚDAJE O SÚLADE NÁVRHU S ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU

V čase spracovania tejto dokumentácie **nebola pre predmetné územie a Obec Holiša vypracovaná, pripravovaná resp. schválená územnoplánovacia dokumentácia.**

Platným je Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj, ktorý bol schválený vládou Slovenskej republiky uznesením č. 394/1998 zo dňa 9. 6. 1998, jeho záväzná časť bola vyhlásená nariadením vlády SR č. 263/1998 Z.z., v znení neskorších zmien a doplnkov - v znení VZN BBSK č. 4/2004, č. 6/2007, č. 14/2010 a č. 27/2014, posledne:

- Zmeny a doplnky 2014, ktoré boli schválené uznesením Zastupiteľstva BBSK č. 84/2014 dňa 5. 12. 2014 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č. 27/2014, ktoré nadobudlo účinnosť 16. 1. 2015.

Navrhovaná činnosť je riešená v súlade so záväznou časťou ÚPD VÚC:

- **v časti 2. pre oblasť hospodárstva**, v bode 2.3. pre oblasť priemyslu, ťažby a stavebníctva:
2.3.3. utvárať územnotechnické predpoklady na:

b) rozšírenie priemyselnej výroby v okresoch Lučenec, Revúca, Rimavská Sobota, Poltár a Veľký Krtíš v nadväznosti na rozvoj „Silikátovej hospodárskej zóny Slovensko“,

e) podstatné zvýšenie ťažby a spracovania tehliarskych a keramických surovín najmä v južných okresoch Banskobystrického kraja - v okresoch Lučenec, Poltár, Revúca a Rimavská Sobota, f) utvárať územno-technické predpoklady na rekultivačné a ekostabilizačné opatrenia v územiach ovplyvnených povrchovou aj podpovrchovou ťažbou.

2.3.4. ťažbu nerastov realizovať pri zohľadnení zdôvodnených potrieb v takom rozsahu, takým spôsobom a na takých miestach, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom na životné prostredie, režim podzemných vôd a aby tým neboli ohrozené záujmy ochrany prírody (predmet ochrany v danom území).

2.3.5. rešpektovať chránené ložiskové územia, ložiská nevyhradených nerastov a určené dobývacie priestory na území Banskobystrického samosprávneho kraja, s možnosťou ich revízie, ak boli spresnené ich bilančné zásoby,

• **v časti 4. pre oblasť usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu:**

4.6. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny.

4.16. riešiť ochranu nerastného bohatstva a jeho racionálne využívanie v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a s organizáciou priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a s požiadavkami na ochranu prírody a krajiny, zachovania terénneho reliéfu, kultúrneho dedičstva a súčasnej krajinnej štruktúry.

4.17. zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických črt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity.

Navrhovanú činnosť, jej riešenie a navrhované opatrenia možno teda posúdiť, že sú v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou - Závaznou časťou ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v platnom znení, aj so záväznými regulatívmi týkajúcimi sa ťažby nerastov.

DÔVODY, SPÔSOB, ROZSAH A DÔSLEDKY NOVÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA

Záujmové územie je charakteristické výskytom štrkopieskov, z hľadiska historickej prítomnosti ťažby štrkopieskov v blízkosti okolia Lučenca a povodia rieky Ipeľ v širšom kontexte možno uviesť, že ťažba tejto stavebnej suroviny siaha na koniec 19. storočia.

Dôvodom umiestnenia ťažby štrkopieskov v predmetnej lokalite je hlavne kvalita štrkopieskov, ich úložné pomery, ktoré dovoľujú nenáročnú ťažbu, a keďže ide o nevyhradený nerast, tak aj vlastníctvo uvedenej suroviny. Zámerom je ťažiť štrkopiesky ako prírodnú surovinu, **cieľom zámeru je ťažba štrkopieskov pre stavebné účely**, prípadne ich úprava v súvislosti s dobývaním. Umiestnenie povrchovej ťažobne je dané geologickými zásobami nerastnej suroviny a vychádza z tvaru ložiskového telesa, preto nemá alternatívu.

Spôsob využitia územia

pre plánovanú ťažbu nevyhradeného nerastu presne určuje Nariadenie vlády 520/1991 Zb. o podmienkach využívania ložísk nevyhradených nerastov. Citované nariadenie vlády pre právnické a fyzické osoby, ktoré v rámci podnikateľskej činnosti dobývajú ložiská nevyhradených nerastov, prípadne ktoré v súvislosti s dobývaním vydobyté nerasty tiež upravujú alebo zušľachťujú, presne určuje podmienky, ktoré budú aj pre budúceho ťažiaru záväznú. Jedná najmä tieto ustanovenia:

- dodržiavať podmienky hospodárneho a bezpečného využívania ložiska,
- zamerať dobývanie ložiska, vrátane úpravy alebo zušľachťovania vydobytých nerastov na využitie všetkých overených resp. kvalifikovane odhadnutých zásob nevyhradených nerastov v určenom území,
- určovať postup dobývania na základe známych geologických údajov, banskotechnických podmienok ložiska a fyzikálno-mechanických vlastností nerastov tak, aby sa v budúcnosti umožnilo využitie aj tých nerastov ložiska, ktoré dočasne nie sú určené na dobývanie z technologických, technických alebo iných

dôvodov; prítom treba dodržiavať podmienky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti prevádzky, ak aj ochrany životného prostredia a ďalších dôležitých celospoločenských záujmov.

- vykonávať skrývkové práce v potrebnom rozsahu a v dostatočnom predstihu pred dobývaním. Skrývkový materiál ukladať iba na určené miesta, a tak, aby neobmedzoval dobývanie ložiska, nadmerne nezaťažoval životné prostredie a mohol sa prípadne využiť na rekultivačné alebo iné účely; rovnako postupovať pri ukladaní odpadového materiálu po úprave alebo zušľachtovaní vydobytých nerastov,
- vytvárať už v štádiu dobývania ložiska podmienky pre budúce likvidačné, prípadne i rekultivačné práce,
- pri dobývaní ložiska nie je prípustný taký postup, ktorým sa znehodnocuje ložisko alebo obmedzuje, prípadne sťažuje jeho ďalšie využitie, najmä výberové dobývanie zamerané len na kvalitné časti ložiska.

Údaje o prevádzke vrátane základných technických a technologických parametrov

Ťažba na ložisku bude zabezpečovaná bežne používanou dobývacou metódou - povrchovým strojným dobývaním bez použitia trhacích prác pri rozpojovaní hornín, nakoľko v tomto území budú dobývané štrkopiesky, t. j. rozpojiteľné zeminy. Spôsob vedenia dobývacích prác bude závisieť od geologických, hydrogeologických a bansko-technických podmienok, ako aj od technických parametrov ťažobnej techniky.

Postup na jednotlivých pracovných činnostiach bude mať svoju technologickú postupnosť:

- na ploche vyňatej poľnohospodárskej pôdy sa vykoná **skrývka humusového horizontu** priebežne v potrebnom rozsahu resp. v dostatočnom predstihu pred vlastnou skrývkou buldozérom, príp. koľesovým nakladačom na potrebnú vzdialenosť do pozdĺžneho valu, na určitý čas bude uložená na depóniu (skládku), v súlade s podmienkami bilancie skrývky humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy tak, aby nedošlo k znehodnoteniu kvalitatívnych vlastností poľnohospodárskej pôdy.
- následne budú realizované **skrývkové práce**, a to zhrnutím **nadložných pokrývných hornín**, tvorených kvartérnymi sedimentami, ktoré dosahujú mocnosť cca 1,5 - 2,5 m. Skrývkové práce nadložnej vrstvy musia byť vedené tak, aby nedochádzalo zbytočnému znečisteniu ložiska, práce je potrebné viesť v dostatočnom predstihu pred vlastnými ťažobnými prácami, pre zaistenie čistoty ťaženej suroviny. Spodná hranica skrývky nadložnej vrstvy sa zhoduje približne s ustálenou hladinou podzemnej vody. Pri vykonávaní skrývkových prác je najvýhodnejšie používať buldozéry na pásovom podvozku. Z hľadiska časového aj kvalitatívneho je potrebné dodržať zásadu predstihu vykonaných skrývkových prác pred vlastnou ťažbou. Materiál pochádzajúci zo skrývky nadložnej vrstvy bude dočasne ukladaný na depóniu, neskôr bude ukladaný späť do vyťažených priestorov, ktoré vzniknú po ťažbe štrkopieskov. Postup na jednotlivých skrývkových rezoch bude sledovať skutočné bansko-geologické podmienky uloženia vhodnej suroviny, zároveň je pri realizácii prípravných prác potrebné dosiahnuť, aby skrývkové rezy boli plynule nadväzovali na okolitý terén, skrývka zeminy nebude umiestňovaná mimo plochy, na ktorej je plánovaná ťažba.
- **ťažobné práce** sa budú vykonávať ťažobnými mechanizmami s podkopovou lyžicou, ťažba bude vykonávaná priamo z brehu spätným ústupovým spôsobom v tzv. kazetách (ťažobných jamách) s rozmermi cca šírka 50 až 100 m x dĺžka 150 až 200 m. Prítom výška rezu nesmie presahovať výškový dosah dobývacieho stroja. Pri ťažobných prácach musí byť dodržiavaná zásada, že po obvode ťažobného priestoru bude ponechávaný neťažený pruh (ochranný pilier) štrkopieskov so šírkou cca 5 m, aby nedochádzalo k samovoľnému zosúvaniu brehov vplyvom kolísania hladiny vody mimo územia odňateho z poľnohospodárskeho pôdneho fondu resp. príľahlých parciel. Výška (hlĺbka) ťažobných rezov dosiahne maximálne 6 m (podľa uloženia podložja a konkrétnych bansko-geologických podmienok), preto z vyhlášky Slovenského banského úradu č. 29/1988 Zb. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom na povrchu nevyplýva povinnosť určiť ich sklon. Z doterajších skúseností sa tento sklon pod hladinou vody stabilizuje na cca 32° - 38°. Je potrebné dodržať zásadu nepodkopávania brehov, aby nedošlo k samovoľným zosunom,
- štrkopiesky budú ťažené priamo z ich prirodzeného uloženia - bez primárneho rozpojovania, ako rozpojiteľné zeminy bagrovaním, nakladané budú na nákladné autá, bežne používané v súčasnej doprave stavebných materiálov,
- vyťažené štrkopiesky môžu byť v súvislosti s dobývaním podľa prípadných požiadaviek pre použitie a odbyt upravované triedením na frakcie (mobilná triediaca linka). Zámer je spracovať celé množstvo vyťaženej suroviny, technológia úpravy bude prispôbena požiadavke optimálne a racionálne využiť všetky suroviny ložiska. Všetok materiál, ktorý sa na ložisku vyťaží, bude možné použiť resp. spotrebovať, nedude vznikať odpad (úložisko ťažobného odpadu nebude potrebné).
- expedícia štrkopiesku zákazníkom bude zabezpečovaná sezónne, mimo zimných mesiacov (december - marec, resp. podľa klimatických podmienok).

Údaje o vplyvoch na dopravu

Doprava vyťaženého štrkopiesku k jednotlivým odberateľom bude zabezpečovaná nákladnými vozidlami. Nástup do areálu ťažobne štrkopieskov sa predpokladá cez existujúcu asfaltovú prístupovú komunikáciu od rekreačno-športového areálu priamo z cesty I. triedy I/71, vzdialenosť cca 300 m. Dotknuté budú cesty v okolí - prioritne cestná komunikácia I. triedy I/71:

- trasa smer Lučenec
  - s napojením na štátnu cestu I/16 Zvolen - Lučenec - Rimavská Sobota,
- trasa smer Filakovo.

Pre objem ročnej ťažby suroviny na úrovni do 100 000 t/rok sa prevádzková doprava odhaduje na cca 500 ton za deň, tzn. cca 50 prejazdov nákladných automobilov za deň v oboch smeroch, resp. 4 prejazdy za hodinu v oboch smeroch. Nárast dopravy situáciu pri dopravnej premávke po zohľadnení kumulácie dopravy z ťažobne štrkopieskov aj s vplyvom existujúcej dopravy prírastkami hluku neovplyvní tak, aby mala negatívne účinky na pohodu života a hlukovú situáciu pri dopravnej premávke, príspevky dopravných frekvencií sú nízke, s dobrými rozptylovými možnosťami, bez vplyvov na priechodnosť alebo prejazdnosť. Neovplyvnené ostanú potreby osobnej a ostatnej nákladnej dopravy v danej oblasti pre zabezpečenie zásobovania, poľnohospodárskej výroby, individuálnej výstavby a podobne, bez dopadov na zvýšenie prepravných nákladov občanov dotknutých obcí.

Pri ťažbe a následnom odvoze štrkopieskov z ložiska Holiša - Krutkova pustatina budú rešpektované a dodržiavané príslušné ustanovenia zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (cestný zákon), vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách a zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Dodržiavané budú nasledovné podmienky:

- na prepravu štrkopieskov z ťažobného priestoru využívať vjazd z cesty I/71,
- počas prác v prípade znečistenia cesty I/71, ktoré môže spôsobiť závalu v zjazdosti, bude znečistenie bez prietahov odstránené a vozovka uvedená do pôvodného stavu,
- na ceste nesmú byť odstavované stavebné mechanizmy ani odkladaný stavebný materiál.

Rozsah využitia územia

pre plánované ťažobné práce bude vychádzať z **predpokladaného ročného objemu do 100 000 ton štrkopiesku za rok**, podľa priebežných a operatívnych požiadaviek odbytu. V čase spracovania tejto dokumentácie sa predpokladajú uvedené ťažobné práce v období rokov 2020 - 2030. Prevádzka bude zabezpečovaná kampaňovite, ťažba teda nemusí byť celoročná.

Záber plochy bude 4,9833 ha.

Ložisko Holiša - Krutkova pustatina z hľadiska spôsobu otvárkovej a prípravy, členenia, časovej a vecnej návaznosti prác možno považovať za neotvorené, ide o novú ťažobňu.

Pri realizácii otvárkových a prípravných prác je potrebné dosiahnuť, aby:

- skryvkové a ťažobné rezy boli plynule napojené a plynule nadväzovali na okolitý terén,
- pri realizácii prípravných prác je potrebné dodržiavať potrebný predstih tak, aby nedochádzalo zbytočnému znečisťovaniu ložiska.

Považa a rozsah navrhovanej činnosti bude mať jednoduché prevádzkové podmienky, vo vzťahu na súčasný stav využitia územia bez jeho znečisťovania.

Dôsledky využitia územia

Plánovaná ťažba nevyhradeného nerastu rieši zabezpečenie ťažby na doteraz neťaženom a nevyužívanom ložisku.

V okolí ťažobne sa nachádza čiastočne orná pôda, ktorá je v tejto oblasti využívaná na produkciu zväčša obilnín, olejnin, viacročných krmovín. Celkový ráz tejto poľnohospodárskej využívanej krajiny dotvárajú trvalé trávne porasty, ktoré sú spásané a kosené a tiež kroviny, remizky a medze, ktoré sú dôležitým stabilizačným prvkom v krajine.

Ťažobnou činnosťou budú z horninového prostredia odoberané štrkopiesky, pričom bude dochádzať k zmenšovaniu plôch poľnohospodárskej pôdy a vytváraniu nových vodných plôch v ťažobných jamách.

Charakter ťažobnej činnosti nebude ovplyvňovať negatívne okolitú vegetáciu, poľnohospodárstvo sa v bezprostrednom okolí ťažobne sa bude môcť uskutočňovať bez negatívnych dopadov, plnenie funkcií poľnohospodársky obrábaných orných pôd nebude mimo samotných plôch ťažobne obmedzené.

Priestor ložiska štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina nie je v kontakte s vodnými tokmi prítokov rieky Ipel, samotná ťažobňa je lokalizovaná za protipovodňovou hrázou a jej ochranným pásmom, takže priamo nebude ovplyvňovať vody rieky Ipel.

Územia v medzihrádzovom priestore Ipľa nebudú navrhovanou činnosťou zasiahnuté, ich lesohospodárska a športovo-reakreačná funkcia a vodné ekosystémy nebudú ovplyvnené. Zámer činnosti zasiahne tú časť územia, ktorá bola premenená na poľnohospodárske pozemky, ťažba štrkopieskov zaberie časť ich výmery. Kvalita a štruktúra rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v tomto priestore nebude navrhovanou činnosťou zasiahnutá ako prirodzené prostredie, ale ako antropogénna krajina.

Najvýznamnejší vplyv, ktorým dôjde k podstatnému zásahu do scenérie krajiny bude odobratie poľnohospodárskeho pôdneho fondu, čím dôjde k znemožneniu poľnohospodárskeho hospodárenia (znak kultúrno-historickej charakteristiky) na ploche ťažby (s výmerou do 5 ha) v súlade s návrhom rekultivácie a ďalej nevratné odťaženie horninového materiálu v aluviálnej nive rieky Ipel (znak prírodnej charakteristiky).

Spomínané vplyvy nepredstavujú zásadne nepriaznivú premenu charakteru krajiny v dotknutom krajinnom priestore.

SPÔSOB NEŠKODNÉHO ODVÁDZANIA POVRCHOVÝCH VÔD A OCHRANY PODZEMNÝCH VÔD

Pri odvodňovaní štrkoviska sa musí postupovať tak, aby sa riešilo odvádzanie atmosférických zrážok (časť infiltruje) a pozornosť sa musí sústrediť na to, že:

- vody z povrchového odtoku (voda zo zrážok, ktorá nevsiakla do zeme) budú spádovaním terénu ťažobného areálu smerované do ťažobných jám tak, aby nespôsobili škody na okolitých cudzích nehnuteľnostiach, aby vody neodtekali mimo priestor štrkoviska, v tom zmysle potreba riešenia vzniku a odvádzania banských vôd nie je odôvodnená,
- nerovnosti a prepadliny na pracovných plošinách, v ktorých sa môže zhromažďovať voda, sa musia priebežne urovnávať, aby nedochádzalo ku hromadeniu zrážkových vôd.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti nebudú vznikať priemyselné odpadové vody.

Vplyv na množstvo, kvalitu alebo zmeny prúdenia podzemných vôd sa vzhľadom na geologicko-tektonické a hydrologické charakteristiky lokality a dotknutého územia nepredpokladá ako definovateľný vplyv. Hladina podzemnej vody v lokalite ostane nedotknutá, predpokladá sa jej ustálenie na cca 1,8 m pod úrovňou terénu v ťažobných jamách, technológia ťažby nevyžaduje čerpanie vôd z priestoru ťažby - ťažiť sa bude spod hladiny vody, podľa overenej dobývacej metódy. Ani po odkrytí časti ložiska skryvkovými kvartérnymi sedimentami sa nijakým spôsobom neovplyvní množstvo a prúdenie podzemných vôd, lebo plocha na infiltráciu sa nezmenší. Obnažením horninového prostredia nedôjde ku kvalitatívnym zmenám vôd z atmosférických zrážok

Priamo v ložiskovej oblasti nie sú prameniská pitnej ani minerálnej vody. Dotknuté územie ani jeho širšie okolie nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti, nenachádzajú sa v ňom ani vodné nádrže, ktoré by mohli ťažbu ovplyvňovať alebo ohrozovať resp. by boli ťažbou ohrozené. Ak by pri ťažbe bol zistený zdroj podzemných vôd s výdatnosťou väčšou ako 0,2 l/s, v zmysle § 6 ods. 7 zákona č. 364/2004 Z. z. bude to bezodkladne oznámené poverenej osobe – SHMÚ Bratislava.

Územie v priestore ložiska štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina nie je citlivou alebo zraniteľnou oblasťou v zmysle Nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti, nenachádzajú sa tu vodné útvary povrchových vôd a Holiša nie je v zozname obcí zraniteľných oblastí s poľnohospodársky využívanými pozemkami.

S umiestnením stavieb alebo stavebných objektov, skladov, nádrží a skládok, v ktorých sa bude nakladať so znečisťujúcimi látkami, sa v priestore štrkoviska neuvažuje (podľa § 27 ods. 1 písm. c) vodného zákona). S umiestnením zariadení v odkrytých podzemných vodách resp. a na ich brehu sa podľa § 27 ods. 1 písm. e) vodného zákona sa neuvažuje.

V prípade, že sa hranica plôch ťažobných jám pre navrhovanú činnosť bude nachádzať vo vzdialenosti do 23 m od vzdušnej päty ochrannej hrádze, ťažobná organizácia bude postupovať podľa § 27 ods. 1 písm. a) vodného zákona - požiada o vydanie súhlasu príslušný orgán štátnej vodnej správy - Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, ktorý bude podkladom na konanie podľa osobitných predpisov (konanie na vydanie povolenia činnosti vykonávanej bankským spôsobom, vydáva Obvodný bankský úrad v Banskej Bystrici).

PREDPOKLADANÉ NAPOJENIE NA SIETE A ZARIADENIA TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

Pre plánované práce sa neuvažuje s napojením na energetické siete, predpokladá sa povrchová odťažba. V procese ťažby a úpravy štrkopieskov sa neuvažuje použitie strojno-technologických zariadení, vyžadujúcich napojenie na elektrickú energiu. Predpokladá sa použitie mobilnej techniky pre ťažbu, úpravu a nakladanie nerastnej suroviny. Pohonné hmoty pre ťažobné, dopravné a ostatné a výrobné zariadenia budú získavané dodávateľským spôsobom dovozom.

Nepredpokladá sa napojenie na vodovod. Pitná voda bude zabezpečovaná malospotrebitel'skými baleniami.

Sociálne zázemie pre zamestancov bude riešené využívaním mobilných buniek, prípadne bude využívané zázemie neďalekého rekreačno-športového areálu, predpoklad podľa sezónnosti prác pre 2 - 6 zamestnancov.

Navrhovaná činnosť si nebude vyžadovať potrebu iných surovínových zdrojov.

DOTKNUTÉ OCHRANNÉ PÁSMA ALEBO CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Veľkoplošné chránené územia

Veľkoplošné chránené územie sa nenachádza v blízkosti navrhovanej ťažobne štrkopieskov. Najbližšie je situovaná CHKO Cerová vrchovina, ktorá je vzdialená cca 12 km od posudzovaného zámeru.

Maloplošné chránené územia

Navrhovaná činnosť sa nenachádza v území, ktoré by bolo súčasťou maloplošného chráneného územia a v blízkosti navrhovanej ťažobne štrkopieskov sa nenachádzajú maloplošné chránené územie.

Chránené vtáčie územia (CHVÚ)

Dotknuté územie ložiska štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina sa nachádza v chránenom vtáčom území Poiplie, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia č. 20/2008 Z. z. za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana bieleho, strakoša kolesára, chriašteľa malého, chriašteľa bodkovaného, rybárika riečneho, datľa hnedkavého, včelárika zlatého, výrika lesného, penice jarabej, pipíšky chochlatej, prepelice poľnej, pihlaviara čiernohlavého, brehuľe hnedej, kane močiarnej, bučičika močiarného a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Chránené vtáčie územie má výmeru 8 062,9 hektára a nachádza sa v katastrálnych územiach okresov Levice, Veľky Krtíš a Lučenec.

Navrhovaná činnosť bude zabezpečená tak, aby nedochádzalo k úhynu resp. zraneniam chránených živočíchov počas realizácie ťažobných prác (§ 35 zákona 543/2002 Z. z.). Pri činnosti budú vykonávané opatrenia na dodržiavanie povinností pri všeobecnej ochrane prírody a krajiny. Ťažobná organizácia bude vykonávať všetky dostupné opatrenia, ktoré vyplývajú z monitoringu stavu a zmien prírodných ekosystémov v meniacich sa ekologických podmienkach Štátnou ochranou prírody SR (§ 65a zákona 543/2002 Z. z.) na udržanie a zlepšenie ekologickej stability v dotknutej časti Chráneného vtáčieho územia Poiplie.

Pri zistení náhodného výskytu chránených živočíchov počas realizačných prác bude táto skutočnosť bezodkladne oznámená ŠOP SR, Správa CHKO Cerová vrchovina v Rimavskej Sobote (tel. č. 047/563 49 47, e-mail: csaba.balazs@sopsr.sk) a následne postupovať v zmysle ich usmernenia.

Je pravdepodobné, že realizáciou ťažby dôjde k strate časti potenciálneho biotopu prepelice poľnej a k zmene potravného biotopu bociana bieleho a kane močiarnej. Vzhľadom k tomu, že v území je dostatok hniezdnych a potravných možností pre dotknuté druhy, nepredpokladá sa ich významné ovplyvne-

nie. Hniezdne páry prepelice poľnej a potravu tu zbierajúce jedince kane močiarnej a bociana bieleho, sa pravdepodobne presunú na vzdialenejšie vhodné lokality. Nepredpokladá sa teda významné zníženie počtu párov/jedincov ani v širšom území z dôvodu realizácie uvedenej ťažobnej činnosti. V dotknutom území je počas, ale hlavne po ťažbe štrkopieskov, potenciál vzniku nových, z hľadiska ochrany prírody vhodných biotopov. Ak vyťaženie štrkopieskov bude nasledovať usmernený spôsob rekultivácie a využívania územia resp. ak sa ponechá aspoň časť dotknutého územia pre prírodné procesy - tak v záujmovom území sa vytvorí/ustáli nové vhodné podmienky pre existenciu najmä mokradových spoločenstiev (taxónov). Z hľadiska cieľových druhov vtákov CHVÚ Poiplie, takto nanovo vzniknuté biotopy majú potenciál najmä pre druhy ako rybárik riečny, bučiacik močiarny, menej pre brehulu hnedú, včelárka zlatého, kaňu močiarnu, ale aj pre iné taxóny vertebrát a evertibrát, ako aj druhov rastlín viazaných na mokradové biotopy.

Navrhovanú činnosť - ťažbu štrkopieskov na štrkovisku Holiša - Krutkova pustatina na ploche v rozsahu do 5 ha - **nemožno považovať za zásah do územia, ktorý môže spôsobiť podstatné zmeny v biologickej rozmanitosti, štruktúre a vo funkcii ekosystémov CHVÚ Poiplie a teda činnosť majúca významny negatívny dopad na predmet ochrany CHVÚ** - odborné stanovisko orgánu štátnej správy ochrany prírody a krajiny podľa § 28 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov - Rozhodnutie Okresného úradu Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, č. j. OU-BB-OSZP1-2019/028883-9 z 30. 10. 2019.

Územia európskeho významu (ÚEV)

Ložisko štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina nie je kontakte so žiadnym územím európskeho významu.

Kultúrnohistorické hodnoty územia

V Ústrednom zozname nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, na ktoré sa vzťahujú všetky ustanovenia zákona o kultúrnych pamiatkach, v Holiši nie sú zapísané žiadne pamiatky a objekty. V skúmanom území ani v jeho bezprostrednom okolí nie sú známe informácie o žiadnych archeologických a paleontologických náleziskách.

V priestore ložiska štrkopieskov sa nenachádzajú kultúrne či historické pamiatky, sídla ani budovy, vplyvy navrhovanej činnosti na kultúrne a historické pamiatky sa neočakávajú, teda v tomto smere nie je potrebné posudzovať vplyv ťažobnej činnosti.

DÔSLEDKY DOBÝVANIA A EKOLOGICKÉ VPLYVY

Celkové vplyvy na prostredie

Predmetom ťažby na ložisku štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina v údolnej nive rieky Ipľ sú štrkovité kvartérne sedimenty. Ložiskové štrkopiesky sú na celej ploche záujmového územia prekryté kvartérnymi sedimentami s mocnosťou cca 1,5 - 2,5 m. Hrúbka štrkopieskov sa predpokladá priemerne cca 3,0 m, maximálne do 3,5 - 4,0 m, podobne ako na obdobných ložiskách sa predpokladá, že so vzdialenosťou od brehov Ipľa stúpa hrúbka skrývky a klesá hrúbka štrkopieskov, sporadické sú výskyty zahliňených medzivrstiev.

Horninové prostredie sa vyťažením polôh štrkopieskov ložiskového telesa po kontakt podložných hornín síce zmení morfológicky nezvratne, ale kvalitatívne zmeny zvyškov okrajových častí ložiska nie je dôvod predpokladať. Tvar ložiskového telesa sa predpokladá mierne premenlivý, horniny aj po obnažení nepodliehajú mineralogickým, chemickým ani fyzikálno-mechanickým zmenám. Počas ťažby štrkopieskov dôjde k vytvoreniu vodných plôch v ťažobných jamách, ktoré budú v rámci dočasného vyňatia potrebných plôch z poľnohospodárskeho pôdneho fondu spätne technicky (zavezením skrývkovými horninami) a následne biologicky rekultivované. Časť ťažobných jám s objemom vyťažených a vyexpedovaných štrkopieskov po ukončení ťažby (orientačne polovica plochy) môže ostať vyplnená vodou. Otvorenou môže ostať v závere ťažby na ložisku otázka, či by pre niektoré aspekty zlepšenia stavu biotopov a ekologickej stability biokoridoru vlastného toku Ipľa nebolo vhodnejšie zachovať trvalé vodné plochy, ktoré by mali potenciál využiteľnosti pre vytvorenie rozmanitejšieho prostredia pre Chránené vtáčie územie Poiplie. Ponechanie ťažobných jám vyplnených vodou sa predpokladá bez technických rekultivačných opatrení, nakoľko charakter horninového prostredia bude stabilný.

Prirodzená vegetácia v širšom území navrhovanej činnosti bola v značnej miere odstránená, pôvodné lužné lesy boli postupne nahradené poľnohospodárskymi plochami s prevahou ornej pôdy a zastavanými plochami. Pôvodné biotopy, ktoré zároveň slúžili ako stanovišťa a hniezdiská rôznych druhov fauny boli zničené. Zachovali sa len fragmenty pôvodných biotopov. V území sú pôvodné biotopy často nahrádzané sekundárnymi a vyskytuje sa mnoho ruderálnych druhov vegetácie, najmä v okrajových častiach susedných útvarov, na okraji poľnohospodárskych pozemkov, popri cestách, vodných tokoch a v okolí vodných plôch.

Zdravotný stav porastov v posudzovanej oblasti a ich druhová pestrosť je pomerne nízka, prevádzajú monokultúrne porasty. Záujmové územie možno z hľadiska rozsahu a intenzity poškodenia a ohrozenia bioty rozdeliť na dve časti:

- medzihrádzový priestor lpla,
- urbanizované a intenzívne poľnohospodársky využívané ostatné územie.

Územia v medzihrádzovom priestore lpla nebudú navrhovanou činnosťou zasiahnuté, ich lesohospodárska a športovo-reakreačná funkcia a vodné ekosystémy nebudú ovplyvnené. Zámer činnosti zasiahne tú časť územia, ktorá bola premenená na poľnohospodárske pozemky - ornú pôdu resp. trvalé trávne porasty, ťažba štrkopieskov zaberie časť ich výmery. Kvalita a štruktúra rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v tomto priestore nebude navrhovanou činnosťou zasiahnutá ako prirodzené prostredie, ale ako antropogénna krajina.

Fauna, flóra a ich biotopy na dotknutej ploche ložiska štrkopieskov a kontaktnom území budú ovplyvnené vykonávaním ťažobných banských prác, prípadne úpravy v súvislosti s dobývaním a súvisiacej dopravy. Tento vplyv bude najvýznamnejší v bezprostrednej blízkosti štrkoviska, s narastajúcou vzdialenosťou budú negatívne účinky postupne doznievať.

Očakáva sa, že biotopy rieky lpeľ s výskytom aj ohrozených a chránených druhov živočíchov budú zachované, nakoľko nebudú priamo fyzicky narušené, ani nepriamo ovplyvnené napríklad zmenou vodného režimu, ktorý sa zachová bez akejkoľvek zmeny.

V rámci prípravných konaní plánovanej ťažby štrkopieskov pre ložisko Holiša - Krutkova pustatina bolo vydaných viacero odborných stanovísk a vyjadrení, ktorých záverom bolo, že činnosť - ťažba štrkopieskov sa nepovažuje za zásah do územia, ktorý môže spôsobiť podstatné zmeny v biologickej rozmanitosti, štruktúre a vo funkcii ekosystémov CHVÚ Poiplie - teda nebude mať významný vplyv na predmet ochrany CHVÚ Poiplie.

Plocha ložiska štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina sa nachádza na území, kde platí prvý stupeň ochrany, sa uplatňujú ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Povaha a rozsah navrhovanej činnosti bude mať jednoduché prevádzkové podmienky, porušenie Zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa nepredpokladá za dodržania odporúčaní a pripomienok orgánov štátnej správy, ktorým patrí ich ochrana. Predmetné požiadavky boli zapracované v dokumentácii k územnému konaniu resp. budú zohľadnené v procese konania o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

Vplyvy na pôdu

Značná časť širšieho územia navrhovanej činnosti je poľnohospodársky intenzívne využívaná. Rozvoj veľkoplošného hospodárenia na pôde má za následok zníženie ekologickej kvality priestorovej štruktúry krajiny a ohrozenie jej ekologickej stability.

Ťažbou štrkopieskov v lokalite Holiša - Krutkova pustatina **dôjde k dočasnému záberu pôdy s rozlohou celkom do 5 ha (49 833 m²)**. Uvedeným záberom poľnohospodárskej pôdy budú dotknuté **pôdy s BPEJ 0411002**, ktoré patria podľa prílohy č. 2 Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov medzi najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy na katastrálnom území Holiša podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ). Po ukončení ťažby sa predpokladá realizácia rekultivácie s vrátením ťažbou doknutých plôch späť do poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

Nepoľnohospodárske použitie poľnohospodárskej pôdy v širšom okolí posudzovaného záujmového územia si charakter a rozsah navrhovanej banskej činnosti nevyžaduje.

Zdroje znečistenia ovzdušia a ochrana ovzdušia

Navrhovaná činnosť bude predstavovať ťažbu z vody a len čiastočne za sucha, prípadný proces úpravy v triediacej linke bude prebiehať so surovinou vo vlhkom stave, čo bude mať za následok minimalizáciu prašnosti na technologických uzloch.

Realizácia činnosti vykonávanej banským spôsobom na ložisku, koncentrácia mechanizmov - lopatové rýpadlá, nakladače, nákladné autá - nebude taká, aby nadmerne zatažovala prostredie a znečisťovala ovzdušie. Pri navrhovanej činnosti budú jednoduché prevádzkové pomery, bez nebezpečných stavov ohrozujúcich verejné záujmy ochrany ovzdušia.

Na predmetnej ťažobni nie je potrebné riešiť vetranie, nakoľko sa jedná o otvorený priestor, ktorý bude ovetrávaný prirodzene. Realizácia ťažobných prác, stav a postup stupňov si nevyžaduje nároky na intenzifikáciu vetrania. Voľba použitej techniky a riešenie z hľadiska najvýhodnejšej ochrany ovzdušia pre lopatové rýpadlá, nakladače a nákladné autá nevyžaduje alternatívne riešenia - sú všetky typy zrovnateľné.

V zmysle prílohy č. 1 k vyhláške Ministerstva životného prostredia SR č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, možno prevádzku štrkoviska Holiša - Krutkova pustatina posúdiť a zaradiť ako:

číslo kategórie zdroja = 3.11.2 Ťažba a spracovanie silikátových surovín a iných surovín na výrobu stavebných materiálov alebo s iných priemyselne využívaných materiálov okrem stavebného piesku a štrku v mokrom stave - prahová kapacita > 0.

V prípade ťažby štrkopiesku budú emisie prachu významne redukované z nasledujúcich dôvodov:

- surovina obsahuje značné percento vlhkosti, ktorá je v nej viazaná aj po odkrytí, bude ťažená, prepravovaná a upravovaná vo vlhkom stave.

Určitým zdrojom tuhých znečisťujúcich látok a znečistenia ovzdušia v rámci navrhovanej činnosti môže byť manipulácia so surovinou a doprava na príjazdových a vnútroareálových komunikáciách. Z medziskládok štrkopieskov budú prednostne odoberané povrchové presušené vrstvy, čím sa obnažia spodné zvlhčené vrstvy. Uskladnený materiál preto nebude potrebné zavlažovať. Priestor vnútroareálových komunikácií a manipulačných plôch bude potrebné v dobe suchých letných dní počas zvýšenej veternosti zvlhčovať vodou.

Ako opatrenia pre dodržiavanie a plnenie povinností podľa zákona o ovzduší a súvisiacich platných právnych predpisov v oblasti ochrany ovzdušia a to najmä plnenie technických požiadaviek všeobecných podmienok prevádzkovania ustanovených v prílohe č. 3 k vyhláške č. 410/2012 Z.z., časť 1.2., hlavne:

- počas prepravy musí byť prepravovaný materiál zakrytý, ak nie je prašnosť obmedzená dostatočnou vlhkosťou prepravovaného materiálu,
- dopravné cesty a manipulačné plochy je potrebné pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť na zabránenie alebo obmedzenie prašnosti.

Areál štrkoviska je od najbližších obytných zón obce Holiša vzdialený približne 1 600 - 1 800 m a od obytných zón miestnej časti Lazy obce Trebeľovce vzdialený približne 1 000 m, výstupy znečistenia ovzdušia svojim rozsahom neovplyvnia pohodu života a nebudú mať negatívne účinky na zdravie obyvateľstva. Dobývanie predmetného ložiska je projektované na území, ktoré nie je v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší oblasťou vyžadujúcou osobitnú ochranu ovzdušia. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a navrhované opatrenia sú nepriaznivé vplyvy na zdravie človeka a na životné prostredie, šírenie znečisťujúcich látok do okolitého prostredia počas prevádzky nepravdepodobné, celkové riešenie možno považovať za akceptovateľné.

Vplyvy na vodné pomery

Záujmové územie v priestore ložiska štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina patrí do povodia rieky Ipeľ. Koryto bolo v okolí daného úseku upravované a ohrádzané.

Priestor predmetného ložiska štrkopieskov nie je v kontakte s vodnými tokmi prítokov rieky Ipeľ, samotná ťažobňa je lokalizovaná za protipovodňovou hrázou a jej ochranným pásmom, takže priamo nebude ovplyvňovať vody rieky Ipeľ.

Priamo v ložiskovej oblasti nie sú prameniská pitnej ani minerálnej vody. Dotknuté územie ani jeho širšie okolie nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti, nenachádzajú sa v ňom ani vodné nádrže, ktoré by mohli ťažbu ovplyvňovať alebo ohrozovať resp. by boli ťažbou ohrozené. Územie v priestore predmetného ložiska štrkopieskov nie je citlivou alebo zraniteľnou oblasťou v zmysle Nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti, nenachádzajú sa tu vodné útvary povrchových vôd a Holiša nie je v zozname obcí zraniteľných oblastí s poľnohospodársky využívanými pozemkami.

Z hľadiska ustanovení vodného zákona pri ťažbe štrkopieskov na ložisku pôjde o činnosť, pri ktorej dôjde ku odkrytiu hladiny podzemných vôd v dôsledku ťažby piesku, štrku alebo iných nevyhradených nerastov – podľa § 23, ods. 1) písm. d) zákona 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon). Vplyv navrhovanej činnosti na útvary povrchovej vody ľpeľ sa nepredpokladá, nakoľko lokalita navrhovanej činnosti je situovaná mimo jeho dosahu, za jeho ochrannou hrádzou.

Počas ťažobnej činnosti ani po jej ukončení vzhľadom na technológiu ťažby, ktorá nevyžaduje čerpanie vôd z priestoru ťažby (ťažiť sa bude spod hladiny vody), možno predpokladať, že vplyv mokrej ťažby s následným odkrytím hladiny podzemnej vody v lokalite Holiša - Krutkova pustatina, nebude mať vplyv na zmenu hladiny útvaru podzemnej vody ako celku (medzizrnné podzemné vody kvartérnych náplavov ľpľa).

Odpadové vody

Počas prevádzky navrhovanej činnosti nebudú vznikať priemyselné odpadové vody.

Pri odvodňovaní štrkoviska sa musí postupovať tak, aby sa riešilo odvádzanie atmosferických zrážok (časť infiltruje) a pozornosť sa musí sústrediť na to, že:

- vody z povrchového odtoku (voda zo zrážok, ktorá nevsiakla do zeme) budú spádovaním terénu ťažobného areálu smerované do ťažobných jám tak, aby nespôsobovali škody na okolitých cudzích nehnuteľnostiach, aby vody neodtekali mimo priestor štrkoviska, v tom zmysle potreba riešenia vzniku a odvádzania banských vôd nie je odôvodnená.
- nerovnosti a prepadliny na pracovných plošinách, v ktorých sa môže zhromažďovať voda, sa musia priebežne urovnávať, aby nedochádzalo ku hromadeniu zrážkových vôd.

Zaobchádzanie s nebezpečnými látkami z hľadiska ochrany vôd

Navrhovaná ťažobná činnosť na parcelách, ktoré sú predmetom navrhovanej činnosti budú dodržiavané hlavne podmienky:

- pri uskutočňovaní navrhovanej činnosti rešpektovať ustanovenia vodného zákona č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, Vyhlášku č. 100/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd a ostatné súvisiace platné právne predpisy a normy,
- vykonávať všetky dostupné opatrenia tak, aby počas uskutočňovania navrhovanej činnosti nedošlo k ohrozeniu kvality povrchových a podzemných vôd. Potrebné opatrenia budú zapracované do prevádzkových a dopravných poriadkov,
- mechanizmy, za pomoci ktorých sa bude navrhovaná činnosť vykonávaná (ťažobné, dopravné, triediace stroje a zariadenia) udržiavať v dobrom technickom stave a pri zaobchádzaní s nimi a znečisťujúcimi látkami urobiť potrebné opatrenia v zmysle § 39 vodného zákona a Vyhlášky č. 100/2005 Z. z., aby nemošlo dôjsť k úniku znečisťujúcich látok do povrchových alebo podzemných vôd alebo do prostredia s nimi súvisiaceho a neohrozila sa ich kvalita (pravidelne kontrolovať stav mechanizačných prostriedkov).

Nakladanie s odpadmi

Počas realizácie dobývacích prác je prevádzkovateľ povinný zabezpečovať najmä:

- odpad, vzniku ktorého nie je možné zabrániť, musí byť zhodnotený, prípadne zneškodnený spôsobom, ktorý neohrozuje ľudské zdravie, životné prostredie a ktorý je v súlade so zákonom č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o odpadoch) a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi v odpadovom hospodárstve,
- zhodnocovať odpady vznikajúce počas ťažby, vrátane odpadov vznikajúcich prevádzkou mechanizmov zabezpečujúcich ťažbu nerastu a len tie, ktoré nie je možné zhodnotiť je potrebné zabezpečiť ich zneškodnenie,

- plnenie povinností vyplývajúcich z platnej legislatívy v odpadovom hospodárstve - § 14 zákona o odpadoch, vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z.z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch,
- vedenie evidencie o vzniku a spôsobe nakladania s odpadmi, ktoré vzniknú počas činnosti. Odpady zaradiť v súlade s Prílohou č. 1 k vyhláške MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov,
- nebezpečný odpad odovzdať na zneškodnenie len organizácii, ktorá je oprávnená s ním nakladať evidovať materiálovú bilanciu odpadov vzniknutých počas realizácie ťažby na tlačive „Evidenčný list odpadu“,
- prijať a vykonať opatrenia na zabránenie vzniku a hromadeniu odpadov na uvedenej nehnuteľnosti cudzími osobami z dôvodu zamedzenia vzniku opusteného odpadu.

Menšie množstvá technologických resp. nebezpečných odpadov, ktoré vzniknú v súvislosti s údržbou technologických resp. dopravných zariadení, nebudú v prevádzke navrhovateľa skladované, upravované, zhodnocované, alebo zneškodňované. Servis strojov a zariadení budú dodávateľsky vykonávať oprávnené organizácie (napr. výmena olejových náplní, chladiacích a brzdových kvapalín, oprava, údržba, výmena súčiastok a podobne).

Komunálny odpad vznikajúci počas prevádzky bude zneškodňovaný v súlade s všeobecne záväzným nariadením obce (odvoz zmesového komunálneho odpadu MEPOS, s.r.o. Lučenec).

Vznik ťažobného odpadu

S vytvorením úložiska (výsyvky) z ťažobného odpadu z dobývania (v súlade s ustanoveniami zákona č. 514/2008 Z.z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu) sa neuvažuje, pretože z technológie ťažobných prác vyplýva, že v podstate celý objem vydobitej a upravenej suroviny z ložiska je využiteľný resp. predajný. V prípade výskytu polôh s väčšou kubatúrou vnútornej skrývky nepoužiteľnej ani na menej náročné stavebné účely, bude tento materiál využívaný na rekultivovanie vydobytých častí ložiska. Uloženie povrchovej skrývky resp. skrývkových hornín ako ťažobného odpadu na obdobie dlhšie ako tri roky sa nepredpokladá.

V zmysle uvedeného navrhovateľovi nevyplývajú žiadne povinnosti podľa ustanovení zákona č. 514/2008 Z.z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu.

Zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu

Hluk budú produkovať technologické ťažobné, výrobné a manipulačné mechanizmy a nákladné vozidlá. Prevádzka mechanizmov v priestore ťažobne vzhľadom na vzdialenosť cca 1,8 km juhozápadne od obce Holiša resp. cca 1,0 km severovýchodne od miestnej časti Lazy obce Trebeľovce nebude neprípustne negatívne narušovať hlukovú situáciu dotknutých obcí. Počas bežnej prevádzky budú produkovať hluk a vibrácie ťažobné mechanizmy, zariadenia prevádzkované v súvislosti s upravovaním vydobytých nerastov a nákladné vozidlá. Hluk môže byť rizikovým faktorom pre pracovné prostredie v ťažobni. Hlukový dopad bude pri plnej prevádzke zjavný najmä v bezprostredných priestoroch štrkoviska. Hladina hluku so vzdialenosťou klesá - bez pravdepodobných účinkov na zdravie obyvateľstva resp. ovplyvňovania pohody života v najbližších obytných zónach obcí Holiša resp. Trebeľovce.

Podľa vyhlášky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov sú najvyššie prípustné hodnoty hluku ($L_{Aeq,p}$):

- obytné zóny najbližších obcí Holiša a Trebeľovce a obcí v trase prepravy štrkopieskov - územie III. kategórie chránených území s dennou prípustnou hladinou hluku:
  - z dopravy pre vonkajší priestor v obytnom prostredí v okolí ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií - 60 dB denný čas a 50 dB v nočnom čase,
  - z prevádzkových zdrojov - 50 dB denný čas a 45 dB v nočnom čase,
- areál štrkoviska - územie IV. kategórie vo výrobných zónach, areáloch závodov a ostatnom území bez obytnej funkcie - 70 dB v noci aj cez deň.

Liniový zdroj hluku z dopravy predstavujú cestné komunikácie (v čase spracovania tohoto zámeru alternatívne) – dotknuté budú cesty v okolí – prioritne cestná komunikácia I. triedy I/71:

- trasa smer Lučenec (predpoklad cca 80 %)
  - s napojením na štátnu cestu I/16 Zvolen - Lučenec - Rimavská Sobota,
- trasa smer Filákov (predpoklad cca 20 %).

Pre objem ročnej ťažby suroviny na úrovni do 100 000 t/rok sa prevádzková doprava odhaduje priemerne na cca 500 ton za deň, tzn. cca 50 prejazdov nákladných automobilov za deň v oboch smeroch, resp. 4 prejazdy za hodinu v oboch smeroch. Situáciu pri dopravnej premávke po zohľadnení kumulácie dopravy z ťažobne ťarkopieskov aj s vplyvom existujúcej dopravy prírastkami hluku neovplyvní tak, aby mala negatívne účinky pohodu života a hlukovú situáciu pri dopravnej premávke, prírastky dopravných frekvencií sú nízke, s dobrými rozptylovými možnosťami.

V súvislosti s hlukovou záťažou bude zmeriňujúcou skutočnosť, že expedícia ťarkopieskov bude prebiehať iba počas pracovnej doby od 7,00 - 18,00 hod. v pracovných dňoch, s vylúčením nočnej prevádzky, s lokálnym charakterom s dosahom len na najbližšie okolie. Hluk z dopravy nebude obťažujúcim faktorom pôsobiacim v čase určenom na relax a odpočinok, nepôjde o neustály hluk, zabezpečenie dopravy bude bez rušivých vplyvov na zdravý spánok.

Pri činnosti vykonávanej banským spôsobom na ložisku ťarkopieskov Holiša - Krutkova pustatina a následnej doprave bude rešpektovaná platná legislatíva, ktorou sa ustanovujú požiadavky na hluk vo vonkajšom prostredí podľa § 27 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov v súvislosti s navrhovanou činnosťou ťažby ťarkopieskov.

Pri ťažobnej činnosti na ložisku nebudú vznikať zdroje žiarenia, tepla a zápachu.

Pravdepodobnosť účinkov na zdravie obyvateľstva

V ťažobni ťarkopieskov Holiša - Krutkova pustatina, charakter banskej ťažobnej činnosti v predpokladanom rozsahu nevytvára škodliviny resp. nemá výstupy, ktoré by negatívne vplyvali na zdravotný stav a kvalitu života obyvateľstva obce Holiša resp. obyvateľstva v širšom okolí.

Povaha a rozsah navrhovanej ťažobnej činnosti predpokladá len minimálne ovplyvňovanie pohody života v obciach Holiša a Trebelovce resp. obyvateľstva v širšom okolí, aj to len počas pracovných zmien, bez pravdepodobnosti účinkov na zdravie obyvateľstva.

Spoločnosť pred začatím ťažobných prác vypracuje DOKUMENT o posúdení rizika zamestnancov na banských prevádzkach na základe § 6 ods. 1, písm. c) zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a zmene a doplnení niektorých zákonov. Pre zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce spoločnosť bude poskytovať osobné ochranné pracovné prostriedky (OOPP) podľa internej smernice - Zoznamu poskytovaných OOPP pre pracovné činnosti pri banskej činnosti na banských prevádzkach, ktorý bol vydaný na základe § 6, ods.1, písm. j), ods.2, písm. a) zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. a § 5 nariadenia vlády SR č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov.

Celkové znečisťovanie alebo znehodnocovanie prostredia

Ťažobnou činnosťou budú z horninového prostredia odoberané ťarkopiesky, pričom bude dochádzať k zmenšovaniu plôch poľnohospodárskej pôdy a vytváraniu nových vodných plôch v ťažobných jamách. Priestor medzi ťažobnými jamami zaplnenými vodou bude prestriedaný ponechanými pásmi pôvodného terénu ako ponechaných stabilných pilierov a časťami ťažobných jam vyplnených skrývkovými kvartérnymi sedimentami. Hladina vodných plôch sa predpokladá ustálená na cca 1,8 m pod úrovňou terénu - s úrovňou hladiny podzemnej vody.

Dobývaním sa na ložisku budú odnámať horninové vrstvy, čím sa v mieste ťažby bude meniť reliéf a konfigurácia reálneho prostredia. Pri ročnej ťažbe do 100 tis. ton pôjde o úbytok do cca 62 tis. m³ hornín, dôjde ku zmenám kvantity horninového masívu a tvaru reliéfu lokálneho charakteru. Počas ťažby ťarkopieskov dôjde k vytvoreniu vodných plôch v ťažobných jamách, ktoré budú v rámci dočasného vyňatia potrebných plôch z poľnohospodárskeho pôdneho fondu spätne technicky (zavezením skrývkovými horninami) a následne biologicky rekultivované. Časť ťažobných jam s objemom vyťažených a vyexpedovaných ťarkopieskov po ukončení ťažby (orientačne polovica plochy) môže ostať vyplnených vodou. Dopady na morfológiu budú trvalé, plošné, vertikálneho charakteru. Zámer činnosti bude predstavovať zásahy podúrovňovou ťažbou nerastných surovín do georeliéfu územia, ktoré však pohľadovo z okolia ťažobne nie sú tak výrazné vzhľadom na plochý charakter pôvodného fluvialného georeliéfu.

Rôzne navážky a skládky vo finálnej fáze ukončovania ťažby v lokalite neostanú a v tomto smere krajina nebude negatívnejšie ovplyvňovaná.

Charakter činnosti nebude negatívne ovplyvňovať okolitú krajinu a jej funkcie, poľnohospodárstvo sa v bezprostrednom okolí ťažobne sa bude môcť uskutočňovať bez negatívnych dopadov, plnenie funkcií poľnohospodársky využívaných orných pôd resp. trvalých trávnych porastov nebude mimo samotných plôch ťažobne obmedzené. Na ložisku alebo jeho bezprostrednom okolí sa nenachádzajú drevíny, ktoré by boli resp. mohli byť zasiahnuté ťažbou štrkopieskov, rešpektovaná bude ochrana drevín rastúcich mimo lesa v súlade s § 47 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a § 17 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

V ťažobní štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina budú priebežne vykonávané opatrenia nevyhnutné pre zabezpečenie toho, aby nedochádzalo k šíreniu invázných druhov (uvádzaných v Prílohe č. 2a vyhlášky č. 24/2003 Z.z.). Pri výskyte invázných druhov bude potrebné uskutočniť ich odstraňovanie v súlade s § 7b ods. 3 zákona č. 543/2000 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a to spôsobom uvedeným v Prílohe č. 2a vyhlášky.

Zámer činnosti - ťažby štrkopieskov, s prihliadnutím najmä na použité technológie má jednoduché prevádzkové pomery s veľmi nízkym rizikom nehôd, ako aj ďalšími možnými rizikami, spojenými s realizáciou navrhovanej činnosti (napr. prírodné katastrofy, zmena klímy). Iné očakávané vplyvy na znečisťovanie alebo znehodnocovanie prostredia, vyplývajúce zo zraniteľnosti navrhovanej činnosti voči rizikám závažných havárií alebo prírodných katastrof, ktoré by mohli mať účinky na zdravie obyvateľstva a životné prostredie sú nepravdepodobné.

Relatívny dostatok, kvalita a regeneračné schopnosti prírodných zdrojov v dotknutej oblasti

Z hľadiska ekologickej stability možno hodnotiť priestor ložiska štrkopieskov ako vcelku vyvážený krajinu, v ktorej budú bansko-technické objekty relatívne v súlade so zachovanými prírodnými štruktúrami. Priamo dotknuté územie navrhované na zabezpečenie ťažobnej činnosti možno charakterizovať ako územie bez zásadného vplyvu na ekologickú stabilitu, regeneračné schopnosti prírodných zdrojov a únosnosť prírodného prostredia.

S ohľadom na dlhodobé antropogénne pôsobenie ťažobnej činnosti v širšom okolí lokality sa nepredpokladá, že územím vedú migračné koridory zvere. Priamo v záujmovom území nie sú informácie o migračných koridoroch zvere.

Dotknuté územie ložiska štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina a jeho prírodné prostredie možno považovať za únosné, s dostatočnými regeneračnými schopnosťami prírodných zdrojov v dotknutej oblasti.

Únosnosť prírodného prostredia

Ťažba štrkopieskov je lokalizovaná na území s intenzívne obrábanou poľnohospodárskou pôdou. Je pravdepodobné, že realizáciou ťažby dôjde síce k záberu časti potravinového stanovišta niekoľkých živočíšnych druhov, tento však s ohľadom na prevažujúce plochy poľnohospodárskej pôdy v okolí nie je významný, pre dotknuté druhy sa nepredpokladá ich významné ovplyvnenie, presunú sa na vzdialenejšie vhodné lokality. Z tohto dôvodu nebude preto nevyhnutné navrhovať osobitné opatrenia.

Po ukončení ťažby štrkopieskov dôjde k vytvoreniu vodných plôch v krajine, ktoré by po stabilizácii a rekultivácii územia mohli byť postupne osídľované viacerými druhmi viazanými na vodné prostredie, resp. ktoré takýto typ biotopu využívajú na obživu. Po ukončení ťažby môže vzniknúť priestor, ktorý dáva potenciál využiteľnosti pre Chránený areál Volavčia kolónia a aj Chránené vtáčie územie Poíplie, zlepšenie stavu biotopov a ekologickej stability biokoridoru vlastného toku ľpľa.

Plocha ložiska štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina sa nachádza na území, kde platí prvý stupeň ochrany a uplatňujú sa ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Povaha a rozsah navrhovanej činnosti bude mať jednoduché prevádzkové podmienky, porušenie Zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa nepredpokladá za dodržania odporúčaní a pripomienok orgánov štátnej správy, ktorým patrí ich ochrana.

Ťažobná činnosť na ložisku bude mať nízku intenzitu, iná priemyselná činnosť sa tu nevykonáva, čím nebola vyčerpaná únosnosť prírodného prostredia.

BEZPEČNOSŤ PREVÁDZKY A OCHRANA ZDRAVIA

Pri činnosti vykonávanej banským spôsobom bude bezpečnosť prevádzky zaistovaná podľa ustanovení predpisov o bezpečnosti práce a prevádzky, bezodkladne budú odstraňované nebezpečné stavy ohrozujúce verejné záujmy, najmä bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a budú včas vykonávané potrebné preventívne a zabezpečovacie opatrenia.

Samotná prevádzka bude predstavovať odber štrkopieskov z lokality. Vplyvom toho budú vznikáť ťažobné jamy pod úrovňou terénu. Ich svahová stabilita bude zaistená postupom dobývania, dimenzovaným podľa konkrétnych stabilitno-pevnostných vlastností sprievodných okolitých hornín. Ťažobná činnosť bude mať jednoduché prevádzkové pomery, ktoré nepredpokladajú osobitné požiadavky na bezpečnosť prevádzky a ochranu zdravia pri práci.

Podrobnejšie a konkrétnejšie budú zámery pre plánovanú ťažbu nevyhradeného nerastu a využívania ložiska štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina rozpracované v dokumentácii, ktorú určuje Nariadenie vlády č. 520/1991 Zb. o podmienkach využívania ložísk nevyhradených nerastov. Činnosť vykonávanú banským spôsobom - dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu vrátane úpravy a zušľachtovania nerastov vykonávaných v súvislosti s ich dobývaním povoľuje obvodný banský úrad v súlade s ustanoveniami zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnách a štátnej banskej správe v znení neskorších doplnení.

ZABEZPEČENIE POŽIADAVIEK VYPLÝVAJÚCICH Z ROZHODNUTÍ ORGÁNOV A DOHÔD S ORGÁNMI A ORGANIZÁCIAMI, KTORÝM PATRÍ ICH OCHRANA

Potreba posudzovania vplyvov na životné prostredie

Činnosť „Dobývanie ložiska štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina“ **nebola predmetom zisťovacieho konania** (resp. povinného hodnotenia) podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, lebo **neboli dosiahnuté prahové hodnoty** pre činnosť podľa prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z.:

Ťažobný priemysel

položka 11 - Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa, ťažba štrkopiesku a piesku

Časť B - hodnoty pre zisťovacie konanie

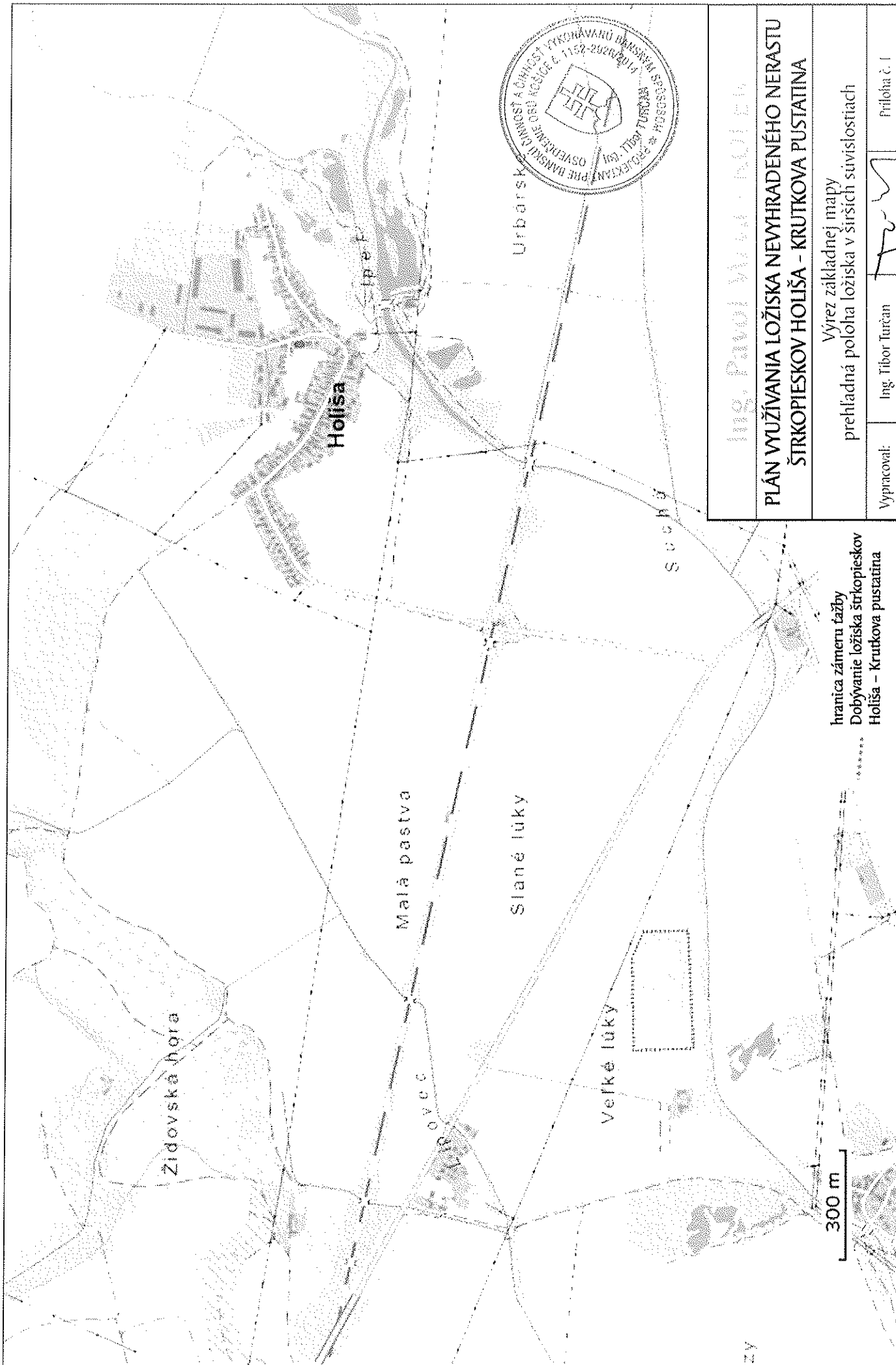
- ťažba do 100 000 t/rok,
- plochy od 5 ha do 10 ha.

Nakoľko **záujmové územie je súčasťou Chráneného vtáčieho územia Poiplie, postupovali sme podľa § 28, ods. 3** Zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane krajiny a prírody a **predložili návrh projektu na posúdenie orgánu ochrany prírody**. K zámeru zaujala stanovisko aj odborná organizácia ochrany prírody - Štátna ochrana prírody SR, Správa Chránenej krajiny oblasti Cerová vrchovina a v súvislosti s umiestnením navrhovanej činnosti uviedla odporúčania a pripomienky so záverom, že za ich dodržania významne zníži negatívny vplyv ťažby nerastu a aktivít spojených s prevádzkou ťažby nerastu na zložky ekosystému. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť **nepožaduje posudzovanie činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z.z.** o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

V súlade s ustanoveniami **§ 28, ods. 4 Zákona č. 543/2002 Z. z.** o ochrane krajiny a prírody v znení neskorších predpisov vydal **odborné stanovisko** orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny k návrhu projektu „Dobývanie ložiska štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina“ (Rozhodnutie Okresného úradu Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, č. j. OU-BB-OSZPI-2019/028883-9 z 30. 10. 2019) s konštatovaním, že projekt žiadateľa nebude mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom významný vplyv na územia patriace do európskej sústavy chránených území Chránené vtáčie územie Poiplie. Podľa tohoto odborného stanoviska a ustanovení § 28, ods. 4 Zákona č. 543/2002 Z. z. projekt „Dobývanie ložiska štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina“ **nebude predmetom posudzovania vplyvov** podľa osobitného predpisu (zákona č. 24/2006 Z.z.).

Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako príslušný orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny (vyjadrenie č. j. OU-LC-OSZP-2019/007805-4 z 24. 07. 2019 - príloha) nemá námietky voči vydaniu územného rozhodnutia na umiestnenie činnosti „Dobývanie ložiska štrkopieskov Holiša - Krutkova pustatina“ za určených podmienok:

- v zmysle § 28 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny príslušný okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie v sídle kraja vydá k návrhu plánu alebo projektu predloženému na posúdenie v súlade s § 28 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny odborné stanovisko, že plán alebo projekt nebude mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom významný vplyv na toto územie a nie je predmetom posudzovania podľa osobitných predpisov (zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov“).
- zájmová plocha bude geometrickým plánom, overeným príslušným okresným úradom, katastrálnym odborom, odčlenená z pôvodnej parcely KN-C č. 635/5 v k.ú. Holiša vrátane vyznačenia zmeny druhu pozemku a uvedenia presnej výmery plochy zájmového územia,
- rešpektovať podmienky ochrany Chráneného vtáčieho územia Poiplie a nevykonávať zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia uvedené v § 2 ods. 1 vyhlášky č. 20/2008 Z.z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Poiplie resp. vykonávať ich len na základe právoplatného rozhodnutia o udelení výnimky zo zakázaných činností v chránenom vtáčom území vydané príslušným orgánom štátnej správy ochrany prírody a krajiny (§ 67 písm. h) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny – okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie v sídle kraja),
- neohrozovať, nepoškodzovať alebo neníčiť živočíchy a ich biotopy. Pri vykonávaní všetkých činností postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu (§ 4 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny),
- dodržiavať povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a krajiny v zmysle § 3 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a všeobecnej ochrane rastlín a živočíchov v zmysle § 4 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny,
- rešpektovať ustanovenia § 35 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny týkajúce sa ochrany chráneného živočicha, ktorého je zakázané úmyselne zraňovať alebo usmrcovať v jeho prirodzenom areáli ako aj úmyselne rušiť v jeho prirodzenom areáli, najmä v období hniezdenia, rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo migrácie. Rešpektovať ustanovenia § 35 ods. 2 písm. b) a c) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny týkajúce sa vykonávania zakázaných činností v súvislosti so zákazom odstraňovania alebo úmyselného poškodzovania alebo ničenia hniezda chráneného živočicha ako aj poškodzovania alebo ničenia miesta rozmnožovania alebo miesta odpočinku chráneného živočicha v jeho prirodzenom areáli. Za chránené živočíchy sa v zmysle § 33 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny považujú aj všetky druhy voľne žijúcich vtákov prirodzene sa vyskytujúcich na európskom území členských štátov Európskej únie. Výnimku zo zakázaných činností môže v odôvodnených prípadoch udeliť MŽP SR,
- pri zistení náhodného výskytu chránených živočíchov počas realizačných prác je potrebné túto skutočnosť bezodkladne oznámiť ŠOP SR, Správe CHKO Cerová vrchovina so sídlom Železničná ulica č. 31, 979 01 Rimavská Sobota (tel. č. 047/563 49 47, E-mail: csaba.balazs@sopsr.sk) a následne postupovať podľa ich stanoviska,
- zabezpečiť, aby nedochádzalo k šíreniu invázných druhov uvádzaných v Prílohe č. 2a vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Pri výskyte invázných druhov zabezpečiť ich odstraňovanie v súlade s § 7b ods. 3 zákona č. 543/2000 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v súlade s Prílohou č. 2a vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) navrhnuť a vykonávať opatrenia nevyhnutné pre zabezpečenie toho, aby nedochádzalo k šíreniu invázných druhov uvádzaných v Prílohe č. 2a vyhlášky. Od 01.08.2019 v zmysle § 3 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 150/2019 Z.z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 7 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny“),
- skrývku zeminy a materiálu z ťažby nerastu neumiestňovať mimo plochy, na ktorej je plánovaná ťažba,
- umožniť pracovníkom ŠOP SR, Správy CHKO Cerová vrchovina resp. neštátnym organizáciám (ako napr. SOS Birdlife a pod.) pravidelný monitoring územia – najmä monitoring cieľových druhov vtákov a ich biotopov,
- v prípade, že sa neťaží v území za obdobie viac ako jeden mesiac v období od 1.3. do 31.7. kalendárneho roka, tak potenciálne hniezdenie cieľových druhov vtákov je potrebné skontrolovať odborne spôsobilou osobou (napr. ŠOP SR, Správy CHKO Cerová vrchovina, SOS Birdlife Slovakia a pod.).

Ing. Pavol Vrána - INO, s.r.o.

PLÁN VYUŽÍVANIA LOŽISKA NEVYHRADENÉHO NERASTU ŠTRKOPIESKOV HOLIŠA - KRUTKOVA PUSTATINA

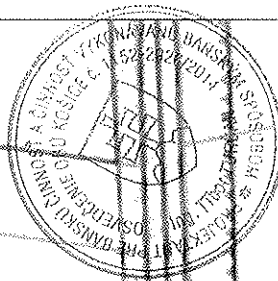
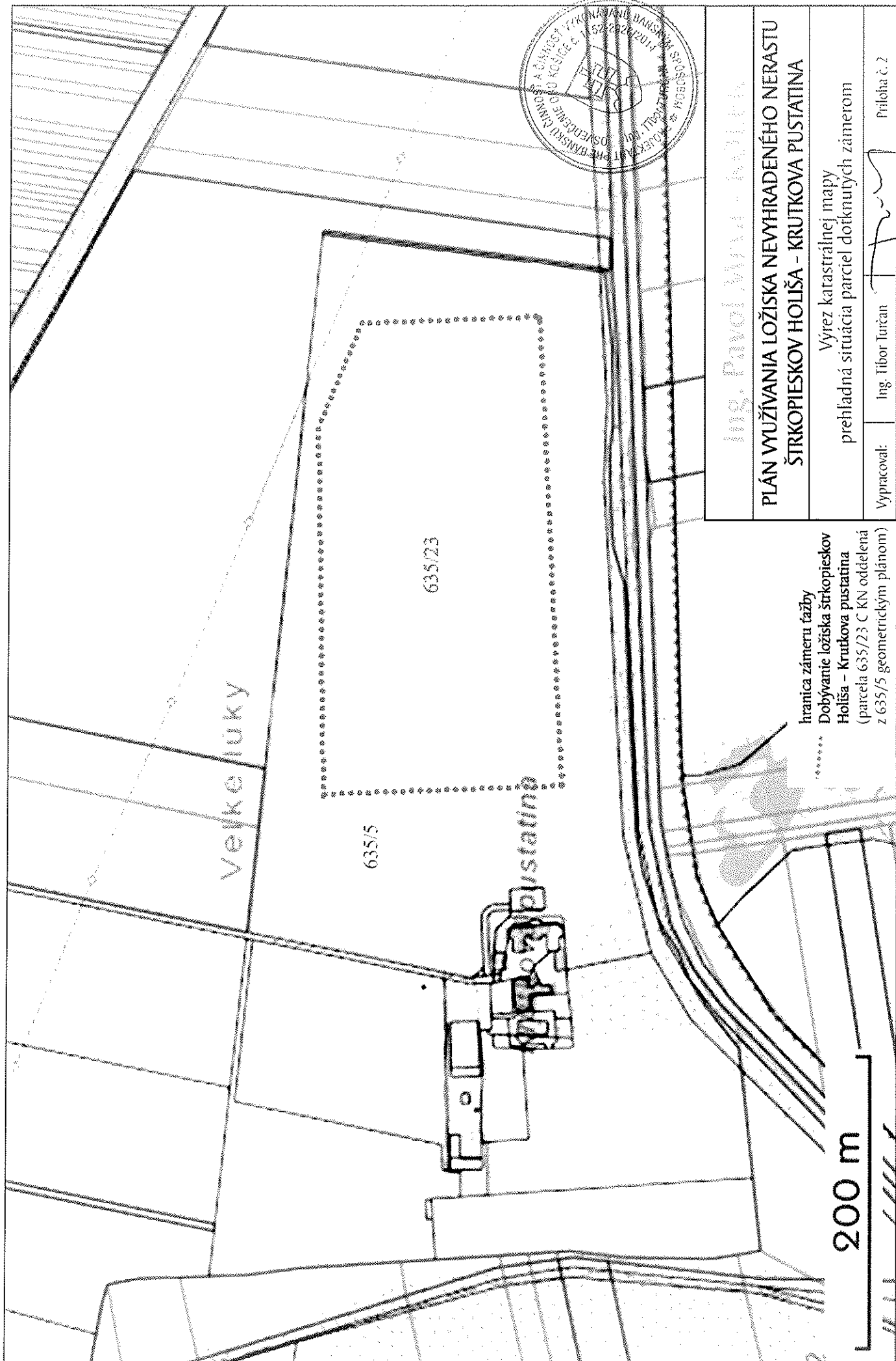
Výrez základnej mapy
prehľadná poloha ložiska v širších súvislostiach

Vypracoval: Ing. Tibor Turčan

Príloha č. I

hranica zámeru ťažby
Dobývanie ložiska štrkopieskov
Holiša - Krutkova pustatina

300 m

Ing. Pavol Mlyn - architekt

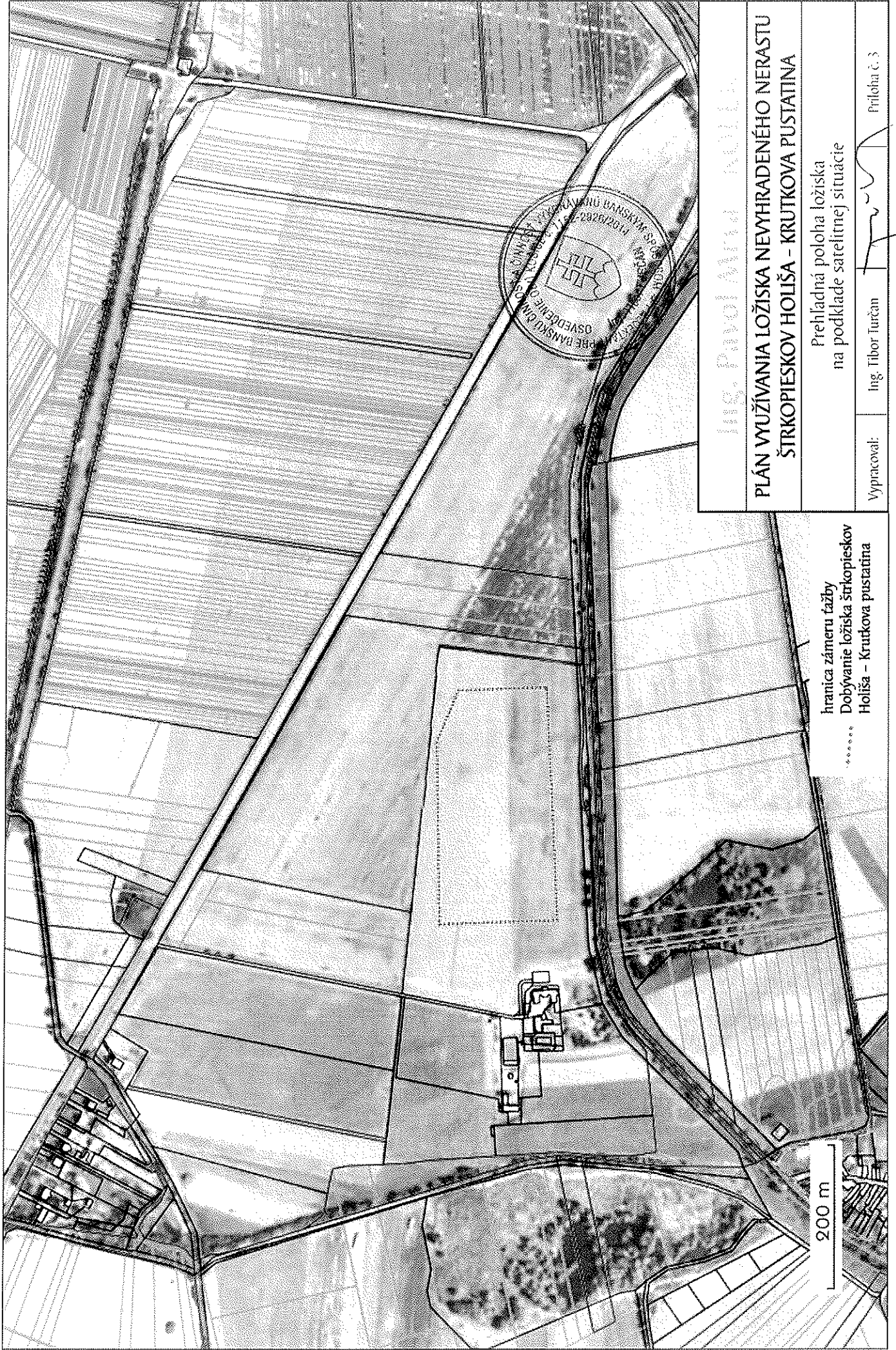
PLÁN VUŽÍVANIA LOŽISKA NEVYHRADENÉHO NERASTU ŠTRKOPIESKOV HOLIŠA - KRUTKOVA PUSTATINA

Výrez katastrálnej mapy
prehľadná situácia parciel dotknutých zámerom

Vypracoval: Ing. Tibor Turčan Príloha č. 2

hranica zámeru ťažby
Dobývanie ložiska štrkopieskov
Holiša - Krutkova pustatina
(parcely 635/23 C KN oddelená
z 635/5 geometrickým plánom)

200 m

Ing. Pavol Arad, autor

**PLÁN WUŽÍVANIA LOŽISKA NEVYHRADENÉHO NERASTU
ŠTRKOPIESKOV HOLIŠA – KRUTKOVA PUSTATINA**

Prehľadná poloha ložiska
na podklade satelitnej situácie

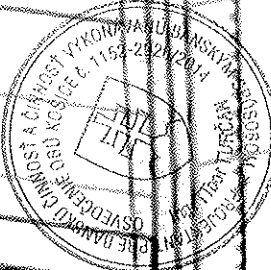
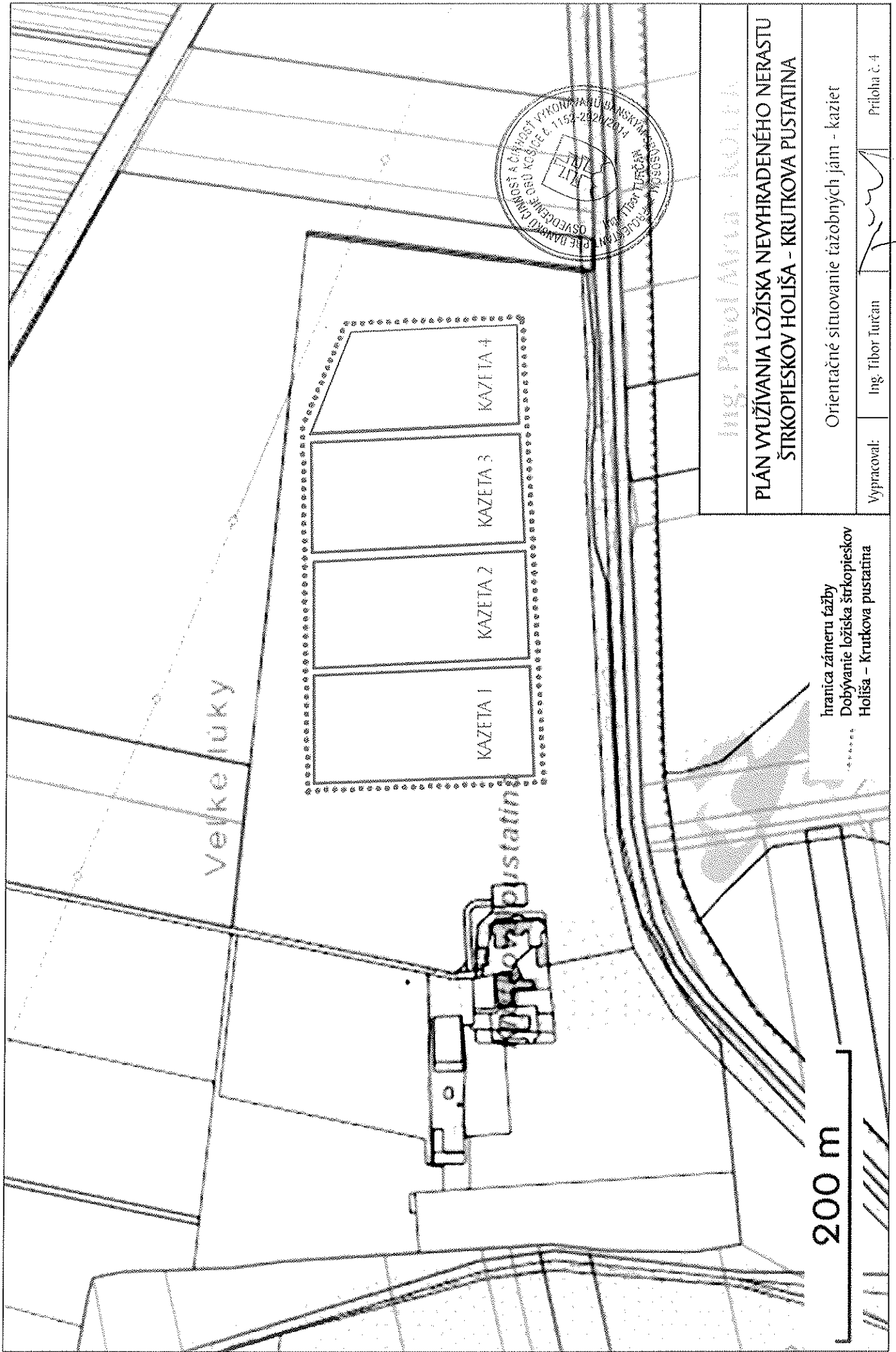
Vypracoval:

Ing. Tibor Turčan

Príloha č. 3

hranica zámeru ťažby
Dobývanie ložiska štrkopieskov
Holiša – Krutkova pustatina

200 m

Ing. Pavol Arta Koliba

**PLÁN VUŽÍVANIA LOŽISKA NEVYHRADENÉHO NERASTU
ŠTRKOPIESKOV HOLIŠA - KRUTKOVA PUSTATINA**

Orientačné situovanie ťažobných jám - kaziet

Vypracoval: Ing. Tibor Turčan Príloha č. 4

hranica zámeru ťažby
Dobývanie ložiska štrkopieskov
Holiša - Krutkova pustatina

200 m